

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Płaszczyzna 3*

Płaszczyzna 3: Infrastruktura współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w zakresie współtworzenia polityk publicznych (*płaszczyzna 1*) oraz realizacji zadań publicznych (*płaszczyzna 2*) wymaga stworzenia warunków po temu – również warunków sprzyjających społecznej aktywności, ułatwiających mieszkańcom podejmowanie inicjatyw obywatelskich, i tworzenie organizacji pozarządowych, wyrażanie swojej opinii, podejmowanie się realizacji zadań i usług publicznych oraz uczestnictwo w zarządzaniu rozwojem lokalnym.

Współpraca samorządów i organizacji pozarządowych w realizacji tak zdefiniowanego celu odbywa się w ramach trzech obszarów:

**Obszar 1: System
wspierania
inicjatyw
obywatelskich i
organizacji
pozarządowych**

**Obszar 2:
Wspieranie
procesów
integracji sektora
organizacji
pozarządowych**

**Obszar 3:
Partnerstwo
lokalne**

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

Obszar 1: System wspierania inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych.

Wspieranie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego, na które składają się zarówno organizacje pozarządowe, jak i oddolne inicjatywy obywatelskie, powinno mieć charakter kompleksowy. W tym celu niezbędne jest opracowanie i wdrożenie systemu oferującego różnorodnym podmiotom wsparcie dostosowane do ich specyficznych potrzeb, możliwości, a przede wszystkim do celów działania. System ma wspierać działania już istniejących organizacji i nieformalnych, oddolnych inicjatyw mieszkańców, a także stwarzać warunki do zawiązywania się organizacji pozarządowych i inicjatyw, także tych, które do tej pory nie miały szansy reprezentacji swoich interesów w sferze publicznej.

Narzędzia powinny zapewnić efektywne wspieranie organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych poprzez rozwój oferty usług wspierających oraz powstawanie niezbędnej w tym celu infrastruktury. Powinny również aktywizować społeczność lokalną do podejmowania oddolnych inicjatyw zapewniając równe szanse skorzystania z oferowanego wsparcia wszystkim samoorganizującym się grupom. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dopuszcza zlecanie zadań publicznych w oparciu o inicjatywę lokalną którą można potraktować jako jedno z wielu narzędzi współpracy JST i organizacji pozarządowych. Niezbędne jest opracowanie, upublicznienie i wdrożenie jawnych procedur realizacji inicjatyw lokalnych, które powinny znaleźć miejsce w programach współpracy.

Wspieranie organizacji pozarządowych i inicjatyw nieformalnych może być realizowane w różnych zakresach, które poniżej przedstawiamy :

a) wsparcie instytucjonalne:

- jawne procedury udostępnianie lokali samorządowych;
- jawne procedury korzystanie z infrastruktury samorządu terytorialnego i jego jednostek;
- tworzenie map aktywności społecznej.
- procedurę przekazywanie w zarząd lub sprzedaż nieruchomości niezbędnych do realizacji zadań publicznych.

b) wsparcie szkoleniowo–doradcze w zakresie rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich:

- program wsparcia merytorycznego organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych (realizacja zdania 33 z art. 4 ust.1 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie);
- procedura świadczenie usług doradczych i szkoleniowych;
- pomoc szkoleniowo-doradcza przy powstawaniu nowych podmiotów;
- szkolenie liderów;
- wspieranie wolontariatu;

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

- wsparcie w pozyskiwaniu środków (np. pomoc przy pisaniu projektów, zorganizowaniu zbiórki publicznej itp.)

c) wsparcie w animacji:

- program animacji w zakresie aktywizacji obywateli;
- program animacji partnerstw lokalnych;
- animowanie inicjatyw lokalnych;
- wspieranie grup samopomocy;
- wspieranie grup odnowy wsi w sołectwach;
- wsparcie przy animowanie projektów partnerskich.

d) wsparcie informacyjno-promocyjne:

- procedura wsparcie przez samorząd kampanii informacyjno-promocyjnych organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich z wykorzystaniem narzędzi będących w dyspozycji samorządu (portal, materiały promocyjne);
- program wspieranie powstawania nowych organizacji pozarządowych;
- program wspieranie wolontariatu i aktywności obywatelskiej;
- organizacja regularnych spotkań informacyjnych dla organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich;
- program wspieranie współpracy organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich ze środowiskiem biznesu;
- zasady wymiana informacji pomiędzy samorządami i organizacjami pozarządowymi o podejmowanych działaniach;
- kampanie promujące aktywność obywateli.

e) wsparcie finansowego:

- utworzenie funduszu pożyczkowego i gwarancyjnego;
- utworzenie funduszu wkładów własnych;
- mikrogranty;
- dotacje inwestycyjne.

Możliwe jest też wspieranie organizacji w zakresie nawiązywania współpracy międzynarodowej.

Niezwykle użytecznym jest utworzenie ośrodka wspierania wpierania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich, który może świadczyć wsparcie o charakterze instytucjonalnym, szkoleniowo-doradczym, animacyjnym, informacyjno-promocyjnym, finansowym i lokalowym.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

Obszar 1: System wspierania inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych

Narzędzia / wzorce działań

1. Wsparcie instytucjonalne w zakresie rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich:

- istnieją jawne procedury dostęp do lokali samorządowych dla organizacji i inicjatyw obywatelskich;
- istnieją jawne procedury dostęp do infrastruktury samorządu dla wykorzystywanej przez organizacje i inicjatywy obywatelskich.

Wzorzec minimalny: - procedura wykorzystania mienia komunalnego;

- zapisy w programie współpracy uwzględniające wsparcie instytucjonalne, np. poprzez zlecenia zadania publicznego w ramach art. 4 ust. 1 pkt. 33 uodpp

2. Wsparcie szkoleniowo-doradcze w zakresie rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich:

- program wsparcia merytorycznego organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych (realizacja punktu 33 z art. 4 ust. 1 uodpp)
- program wsparcia merytorycznego organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu dyskryminacji i promowaniu równości szans
- procedura świadczenia usług doradczych i szkoleniowych dla organizacji i inicjatyw obywatelskich.

Wzorzec minimalny: Zapis w programie współpracy przewidujący zlecenie zadań z zakresu wsparcia szkoleniowo-doradczego oraz animacyjnego (w tym poprzez zlecenia zadania publicznego w ramach art. 4 ust. 1 pkt. 33 uodpp), w tym wsparcia związanego z praktyczną realizacją zasady równości szans

3. Wsparcie animacyjne: - program animacji partnerstw lokalnych;

- program animacji w zakresie aktywizacji obywateli, z uwzględnieniem grup mniejszościowych i zagrożonych dyskryminacją

4. Wsparcie informacyjno-promocyjne: - procedura wsparcia przez samorząd kampanii informacyjno-promocyjnych organizacji i inicjatyw obywatelskich z wykorzystaniem narzędzi będących w dyspozycji samorządu (portal internetowy, materiały promocyjne samorządu);

- program wspierania powstawania nowych organizacji z uwzględnieniem grup mniejszościowych i zagrożonych dyskryminacją;
- program wspierania wolontariatu i aktywności obywatelskiej;
- organizacja regularnych spotkań informacyjnych dla organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich;
- program wspierania współpracy organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich ze środowiskiem biznesu;
- ustalone zasady wymiany informacji pomiędzy samorządem i organizacjami pozarządowymi o podejmowanych działaniach.

Wzorzec minimalny: Procedura wykorzystania narzędzi informacyjno-promocyjnych będących w dyspozycji samorządu.

5. Wsparcie finansowe: - utworzenie funduszu pożyczkowego i gwarancyjnego; - utworzenie funduszu wkładów własnych.

Wzorzec minimalny: Zapis w programie współpracy o możliwości udzielania pożyczek i gwarancji dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

<p>6. Procedura wsparcia w zakresie nawiązywania współpracy międzynarodowej. <i>Wzorzec minimalny:</i> Program współpracy zawiera zapisy o możliwości wspierania przez samorząd współpracy międzynarodowej organizacji pozarządowych</p>
<p>7. Pełnomocnik ds. organizacji pozarządowych - urzędnik odpowiedzialny za współpracę z organizacjami pozarządowymi i za realizację programu współpracy. <i>Wzorzec minimalny:</i> Określenie kompetencji pełnomocnika w programie współpracy obejmujących dbałość o stosowanie zasad współpracy. Rozdzielenie zadań i roli pełnomocnika od zlecenia realizacji zadań publicznych i kontroli ich realizacji.</p>
<p>8. Tworzenie ośrodka wspierania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich zapewniającego wsparcie:</p> <ul style="list-style-type: none">
- instytucjonalne;
- szkoleniowo-doradcze;
- animacyjne;
- informacyjno-promocyjne;
- finansowe;
- lokalowe. <p><i>Wzorzec minimalny:</i> - program współpracy przewiduje zlecenie zadań w obszarze utworzenia ośrodka wspierania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich; - procedura zawarcia partnerstwa publiczno-społecznego na prowadzenie ośrodka wspierania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich.</p>
<p>9. Zlecenie zadań publicznych w oparciu o inicjatywę lokalną. <i>Wzorzec minimalny:</i> Uchwała organu stanowiącego określająca tryb i szczegółowe kryteria wyboru wniosków w ramach inicjatywy lokalnej.</p>
<p>10. Udział przedstawicieli grup nieformalnych w zespołach roboczych. <i>Wzorzec minimalny:</i> Procedury powoływania grup roboczych przewidują udział przedstawicieli grup nieformalnych.</p>
<p>11. Uwzględnianie inicjatywy lokalnej jako narzędzia współpracy w programach współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. <i>Wzorzec minimalny:</i> Zapis w programie współpracy wskazujący na inicjatywę lokalną jako narzędzie realizacji zadań publicznych z możliwym udziałem organizacji pozarządowych jako reprezentanta mieszkańców.</p>
<p>12. Upublicznianie informacji o możliwościach realizacji zadań publicznych i realizowanych zadaniach z wykorzystaniem inicjatywy lokalnej: informatory urzędowe (strona www, BIP, tablice ogłoszeń), informacje w lokalnych mediach i poprzez organizacje pozarządowe <i>Wzorzec minimalny:</i> - spotkania informacyjne o inicjatywie lokalnej; - informacja na stronach www dostępnej dla osób z niepełnosprawnością wzroku.</p>
<p>13. Wsparcie i promowanie grup obywatelskich, które chcą działać lokalnie korzystając z możliwości finansowania pozabudżetowego. <i>Wzorzec minimalny:</i> - procedura określająca zasady udzielania przez samorząd pomocy informacyjnej i doradczej dla grup obywatelskich - zapisy w programie współpracy dające podstawę wspierania grup obywatelskich.</p>
<p>14. Pomoc w integrowaniu osób i grup podejmujących inicjatywy obywatelskie. <i>Wzorzec minimalny:</i> - organizacja spotkań informacyjnych dla grup nieformalnych; - prowadzenie przez samorząd bazy danych inicjatyw lokalnych.</p>
<p>Rekomendowane minimalne wskaźniki:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Czy w programie współpracy z organizacjami jest zadanie przewidujące działania na rzecz rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich poprzez szkolenia, doradztwo i animacje ?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

2. Czy istnieje co najmniej jedno z rozwiązań stanowiących instytucjonalne wsparcie organizacji – możliwość udzielania pożyczek / gwarancji organizacjom lub fundusz wkładu własnego, centrum organizacji pozarządowych ?

3. Czy w samorządzie jest osoba odpowiedzialna za współpracę z organizacjami pozarządowymi np. pełnomocnik ds. organizacji współpracy z organizacjami ?

Proponowane wskaźniki dodatkowe: Czy w samorządzie istnieje:

- a) procedura wykorzystania mienia komunalnego przez organizacje pozarządowe
- a) zapisy programu współpracy przewidujące możliwość wykorzystania mienia komunalnego przez organizacje pozarządowe;
- b) procedury wykorzystania narzędzi informacyjno-promocyjnych będących w dyspozycji samorządu;
- c) program wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu dyskryminacji i promowaniu równości;
- d) zapisy w programie dotyczące udzielania pożyczek, gwarancji i wkładów własnych;
- e) procedura zawierania partnerstwa na rzecz prowadzenia ośrodka wspierania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich;
- f) zapis w programie współpracy o tworzeniu ośrodka wspierania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich;
- g) uchwała o inicjatywie lokalnej;
- h) zapisy o wspieraniu inicjatyw obywatelskich w programie współpracy;
- i) zapisy w programie współpracy przewidujące wsparcie instytucjonalne, doradcze, szkoleniowe, informacyjne i promocyjne, np. poprzez zlecenia zadania publicznego w ramach art. 4 ust.1 pkt.33 dla inicjatyw obywatelskich;
- j) baza inicjatyw obywatelskich.

Liczba zawartych umów na wykorzystania mienia komunalnego w ciągu roku.

Liczba informacji dotyczących działań organizacji pozarządowych na stronach samorządu w ciągu roku.

Liczba pożyczek i gwarancji udzielona przez samorząd organizacjom pozarządowym.

Liczba wniosków na wkład własny do zadań publicznych realizowanych ze źródeł pozabudżetowych.

Liczba spotkań informacyjnych dla społeczności dotyczących inicjatywy lokalnej.

Liczba wniosków w ramach inicjatywy lokalnej.

Liczba umów podpisanych w ramach inicjatywy.

Liczba inicjatyw obywatelskich objętych różnego rodzaju wsparciem, w tym inicjatyw grup mniejszościowych i zagrożonych dyskryminacją.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczny 3*

Obszar 2: Wspieranie procesów integracji sektora organizacji pozarządowych.

Jednym z celów współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi jest wspieranie procesów zmierzających do zintegrowania trzeciego sektora poprzez zastosowanie szeregu metod, w tym budowania reprezentacji (np. federacje, koalicje, rady organizacji), ciał dialogowych itp. Zintegrowane środowisko lokalnych organizacji pozarządowych okazuje się bardziej pożądanym partnerem samorządu, ponieważ efektywniej i skuteczniej wpływa na kształt polityk publicznych oraz realizację powierzonych zadań i usług, a także staje się rzecznikiem grup organizacji w relacjach z samorządem. Wiedza o aktywnych w środowisku lokalnym podmiotach, ich działalności i potencjale sprzyja zawieraniu szerokich porozumień i partnerstw dla realizacji wspólnych zadań. Integracja organizacji pozarządowych i tworzenie partnerstw pozwala eliminować dublowanie realizacji zadań, ograniczać przypadki konkurowania przez różne podmioty o tego samego klienta oraz pełniej wykorzystać posiadane zasoby i narzędzia.

Narzędzia służące wspieraniu procesu integracji lokalnych organizacji pozarządowych powinny dostarczać wiedzy o tym środowisku, stwarzać warunki do systematycznych działań na rzecz jego integracji oraz zapewniać mobilizację drzemącego w lokalnych organizacjach potencjału. Warto dodać, że wiele poniższych działań jest tożsamyh z działaniami występującymi w poprzednich płaszczyznach.

W tego typu działaniach warto zarekomendować:

- prowadzenie ogólnodostępnej bazy danych o zarejestrowanych organizacjach pozarządowych zawierającej dane teleadresowe i o prowadzonej działalności;
- organizację spotkań, szkoleń i warsztatów problemowych (np. kultura, edukacja, pomoc socjalna, sport, ochrona zdrowia, równość szans i przeciwdziałanie dyskryminacji) i wykorzystywanie ich jako formy działań integracyjnych i płaszczyzny wymiany doświadczeń czy okazji nawiązania partnerstw i współpracy;
- organizację spotkań nieformalnych (np. bali, koncertów, pikników organizacji pozarządowych), których jednym z celów jest również integracja sektora;
- tworzenie tematycznych grup problemowych, także z wykorzystaniem komunikacji internetowej (fora, grupy dyskusyjne), które będą wypowiadać się na temat określonego problemu
- podejmowanie wspólnych działań promocyjnych przez grupy organizacji pozarządowych (np. wspólne stoisko informacyjno-promocyjne eksponowane podczas wydarzeń publicznych: festynów, targów, festiwali);
- dofinansowywanie i/lub organizacja przez samorząd udziału przedstawicieli lokalnego sektora pozarządowego w ważnych wydarzeniach (np. ogólnopolskie, regionalne fora inicjatyw pozarządowych, ważne konferencje, seminaria, targi itp.);
- udostępnienie przez samorząd kanałów informacyjnych (strony internetowej, bezpłatnego informatora miejskiego, konferencji prasowych) do promocji lokalnych organizacji pozarządowych;
- organizacja plenarnych (tj. skierowanych do wszystkich organizacji) spotkań organizacji pozarządowych (stwarzanie płaszczyzn wymiany poglądów, wiedzy i doświadczeń w sektorze pozarządowym);
- powoływanie rad działalności pożytku publicznego.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

Obszar 2: Wspieranie procesów integracji sektora organizacji pozarządowych
Narzędzia / wzorce działań
<p>1. Ogólnodostępna baza danych o organizacjach pozarządowych. <i>Wzorzec minimalny:</i> Baza danych dostępna na stronie internetowej samorządu, portalu organizacji pozarządowych.</p>
<p>2. Formalne spotkania branżowe lub problemowe z organizacjami pozarządowymi. <i>Wzorzec minimalny:</i> Organizacja spotkań przynajmniej raz w roku z uwzględnieniem tematyki przeciwdziałania dyskryminacji i promowaniu równości</p>
<p>3. Nieformalne spotkania organizacji pozarządowych. <i>Wzorzec minimalny:</i> Współorganizacja nieformalnego spotkania organizacji pozarządowych, np. pikniku organizacji pozarządowych, przynajmniej raz w roku.</p>
<p>4. Internetowe grupy problemowe i tematyczne. <i>Wzorzec minimalny:</i> Procedura powoływania grup problemowych.</p>
<p>5. Szkolenia i warsztaty dla przedstawicieli organizacji pozarządowych z zakresu: - roli i zasad funkcjonowania ciał dialogu obywatelskiego, - roli i zasad funkcjonowania federacji organizacji. pozarządowych <i>Wzorzec minimalny:</i> Szkolenia branżowe dla organizacji raz w roku.</p>
<p>6. Dofinansowywanie i/lub organizacja wspólnych wyjazdów przedstawicieli sektora pozarządowego na ogólnopolskie fora inicjatyw pozarządowych lub inne spotkania tematyczne o podobnym charakterze. <i>Wzorzec minimalny:</i> Zapis w programie współpracy umożliwiający realizację takiego działania.</p>
<p>7. Wspólne działania promocyjne organizacji pozarządowych w ramach określonych wydarzeń lokalnych. <i>Wzorzec minimalny:</i> - procedura włączania partnerów pozarządowych we współorganizowanie wydarzeń lokalnych; - zapis w programie współpracy umożliwiający udział organizacji w wydarzeniach lokalnych.</p>
<p>8. Udostępnienie przez samorząd kanałów informacyjnych. <i>Wzorzec minimalny:</i> Procedura wykorzystywania kanałów informacyjnych samorządu przez organizacje pozarządowe.</p>
<p>9. Plenarne spotkania organizacji pozarządowych. <i>Wzorzec minimalny:</i> Współorganizacja przynajmniej jednego spotkania plenarnego w roku.</p>
<p>10. Powołanie Rady Działalności Pożytku Publicznego. <i>Wzorzec minimalny:</i> Procedura powołania RDPP.</p>
<p>Rekomendowane minimalne wskaźniki:</p> <p>1. Czy samorząd wspiera rozwój wolontariatu i inicjatyw obywatelskich podejmowanych przez mieszkańców?</p> <p>2. Czy samorząd wspiera i uczestniczy przynajmniej raz w roku w plenarnym spotkaniu miejscowych organizacji?</p> <p>3. Czy istnieje lokalna federacja, sieć, związek lokalnych organizacji pozarządowych.</p> <p>Proponowane wskaźniki dodatkowe: Czy istnieje:</p> <p>a) aktualna i dostępna na stronach www baza organizacji pozarządowych, b) procedura powoływania grup tematycznych i problemowych, c) procedura wykorzystywania kanałów informacji samorządu, d) procedura wyłaniania RDPP.</p> <p>Liczba spotkań branżowych organizowanych w ciągu roku. Liczba spotkań plenarnych organizowanych w ciągu roku. Liczba spotkań nieformalnych organizowanych w ciągu roku. Liczba informacji o działaniach organizacji pozarządowych umieszczona na stronie samorządu. Liczba reprezentacji organizacji pozarządowych.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

Obszar 3: Partnerstwo lokalne.

Fundamentem współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami lokalnymi (np. przedsiębiorcami) w zakresie polityk i zadań publicznych jest partnerstwo lokalne – łączenie zasobów, wiedzy, doświadczenia, współudział, współdecydowanie i współodpowiedzialność za kondycję wspólnoty lokalnej.

Narzędzia inicjujące i wspierające tworzenie i działanie partnerstw powinny zapewnić powstawanie takich partnerstw, które faktycznie służą pożytkowi publicznemu i sprzyjają efektywnemu wykorzystaniu lokalnych zasobów (publicznych i niepublicznych). Realizacji tego celu służy wiele mechanizmów. Funkcjonowanie trójsektorowych partnerstw lokalnych powinno zostać uregulowane w dokumencie programowym (np. programie współpracy samorządu i organizacji pozarządowych). Kolejnym elementem jest zawieranie umów partnerskich przy wykorzystaniu opracowanego i upowszechnionego wzoru umowy partnerskiej. Niezbędne jest uregulowanie (np. w formie regulaminu) sposobu sprawowania funkcji przedstawicieli partnerów (tak samorządów, organizacji pozarządowych, jak i innych partnerów) w partnerstwie (np. w zakresie obejmowania funkcji w organach partnerstwa, sposobu głosowania, obowiązków w zakresie informowania organów samorządu o funkcjonowaniu partnerstwa i jego działalności itp.). Formą partnerstwa trójsektorowego są Lokalne Grupy Działania funkcjonujące w ramach unijnego programu Leader.

Partnerzy muszą dokonywać systematycznej samooceny własnego zaangażowania w działania partnerstwa. Rekomendowane jest także dokonanie co pewien okres ewaluacji zewnętrznej – prowadzonej przez niezależny od członków partnerstwa, podmiot.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych.
Klasyczna 3*

Obszar 3: Partnerstwo lokalne

Narzędzia / wzorce działań

1. Istnieje dokument programowy (program współpracy) określający politykę w zakresie partnerstw lokalnych, zawierający zapisy o obowiązku stosowania zasady równości szans w funkcjonowaniu i działaniu partnerstwa. Wzorzec minimalny: Procedura powoływania i włączania się samorządu.

2. Partnerstwa lokalne prowadzą działania na podstawie zawartych umów partnerskich. Wzorzec minimalny: Wzór umowy partnerskiej.

3. Procedury delegowania przedstawicieli do partnerstw lokalnych.

Wzorzec minimalny: - procedura powoływania przedstawicieli samorządu do partnerstw lokalnych;
- procedura wyłaniania przedstawicieli organizacji pozarządowych do partnerstw lokalnych.

4. Przepisy określające sposób sprawowania funkcji przez członków partnerstwa (przedstawiciela samorządu, organizacji pozarządowej i innych partnerów np. obejmowania funkcji w organach partnerstwa, sposobu podejmowania decyzji obowiązków w zakresie informowania organów samorządu i organizacji pozarządowych o funkcjonowaniu partnerstwa i jego działalności itp.).

Wzorzec minimalny: Zapisy umowy partnerskiej określają zasady działania przedstawicieli partnerów.

5. Ocena zaangażowania członków w działania partnerskie.

Wzorzec minimalny: - zapisy umowy partnerstwa określające zasady oceny działania;
- umieszczanie informacji na stronach internetowych partnerów o efektach działania partnerstwa.

Rekomendowane minimalne wskaźniki:

1. Czy samorząd i organizacje wspólnie promują swoje działania w ramach lokalnych wydarzeń (np. festynów).
2. Czy istnieje dokument określający politykę samorządu w zakresie tworzenia i działania partnerstw lokalnych z udziałem organizacji pozarządowych ?
3. Czy między organizacjami i samorządem istnieje formalnie związane partnerstwo.

Proponowane wskaźniki dodatkowe:

Liczba zawartych partnerstw lokalnych.

Odsetek organizacji pozarządowych biorących udział w partnerstwach.

Liczba informacji na stronach www o działaniach partnerstwa.

